

A photograph of a smiling woman and three children looking up at the camera. The woman is in the center, wearing a blue top, and has her hair in a braid. The children are around her, wearing colorful clothing. The background is bright and slightly blurred.

Rekomendacje dla edukacji włączającej w Polsce

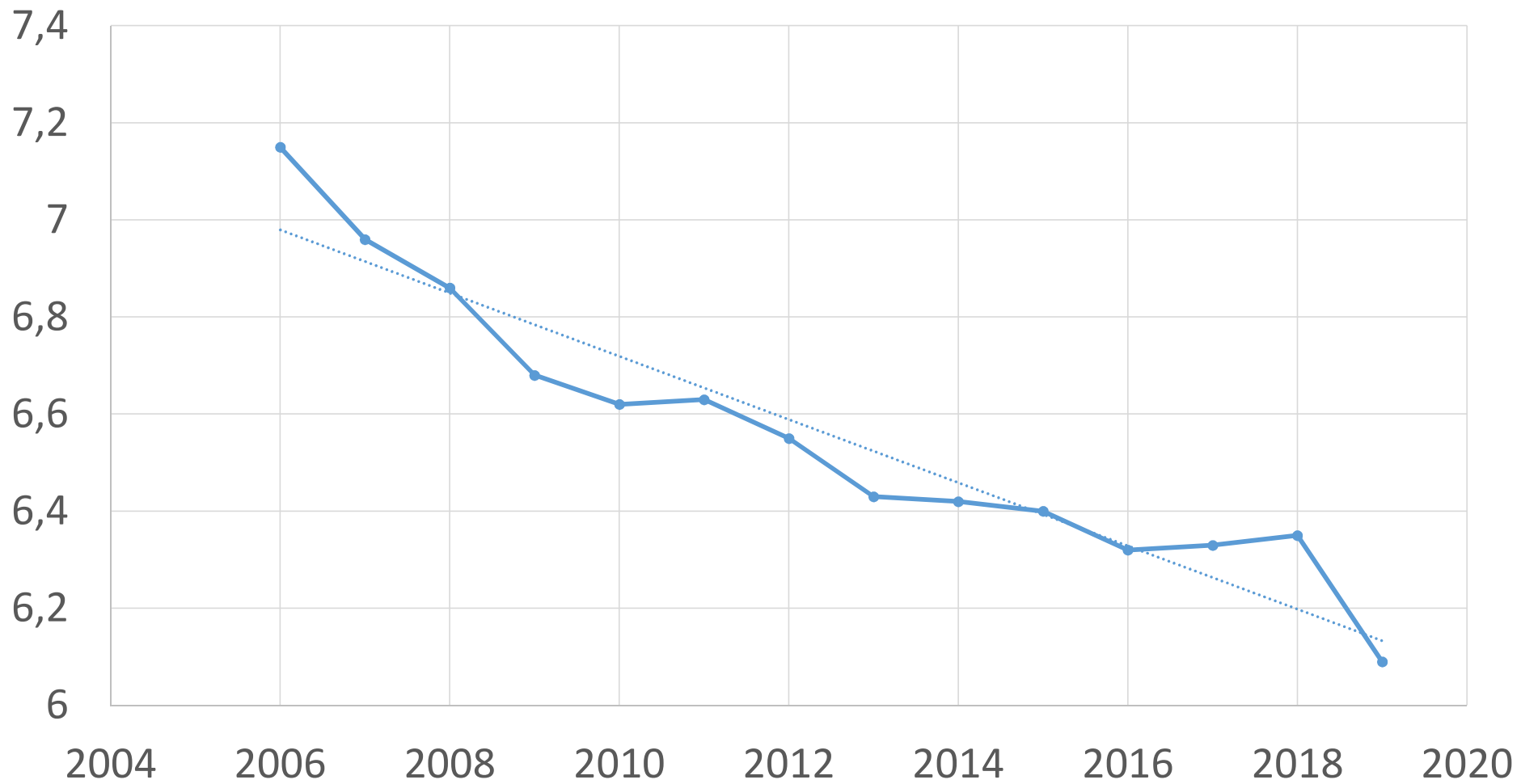
*Prace Ministerstwa Edukacji Narodowej nad podnoszeniem
jakości edukacji włączającej w Polsce*

Arłamów, 27 lutego 2020 r.

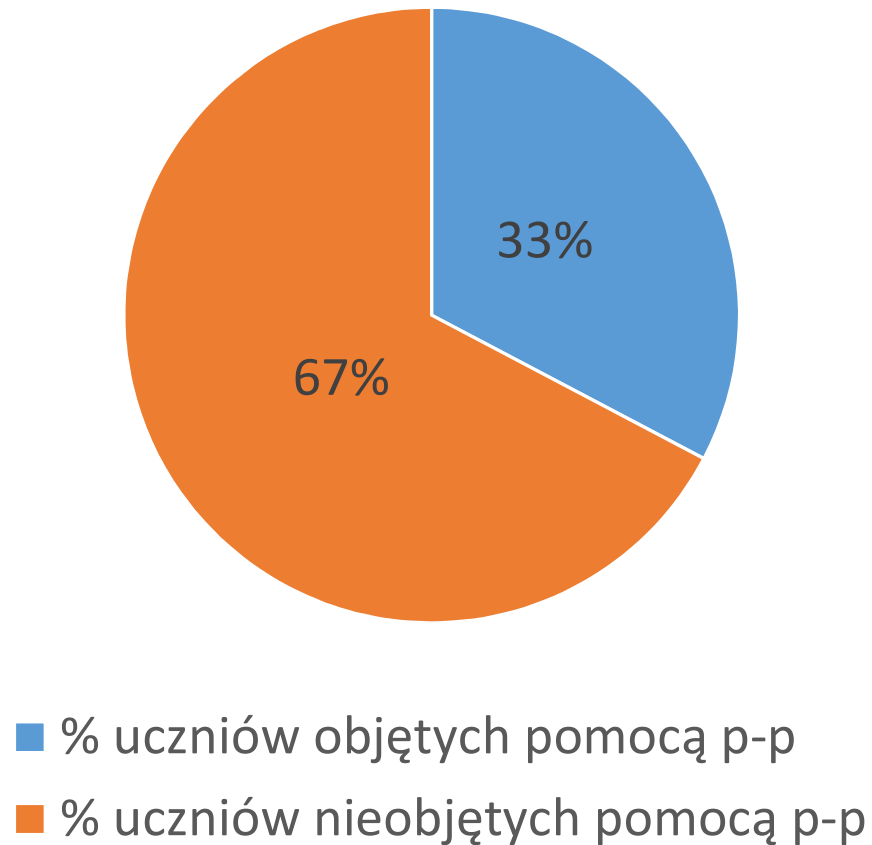
Jak jest rozumiane pojęcie *edukacji włączającej*?

- **wspólna nauka i wychowanie** dzieci i uczniów o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych w miejscu zamieszkania
- **uczestnictwo** w procesie kształcenia i włączenie społeczne wszystkich dzieci/uczniów
- **postępy wszystkich dzieci i uczniów** – rozumiane szeroko: nabywanie wiedzy i umiejętności przedmiotowych, rozwijanie kompetencji życiowo użytecznych i integralny rozwój

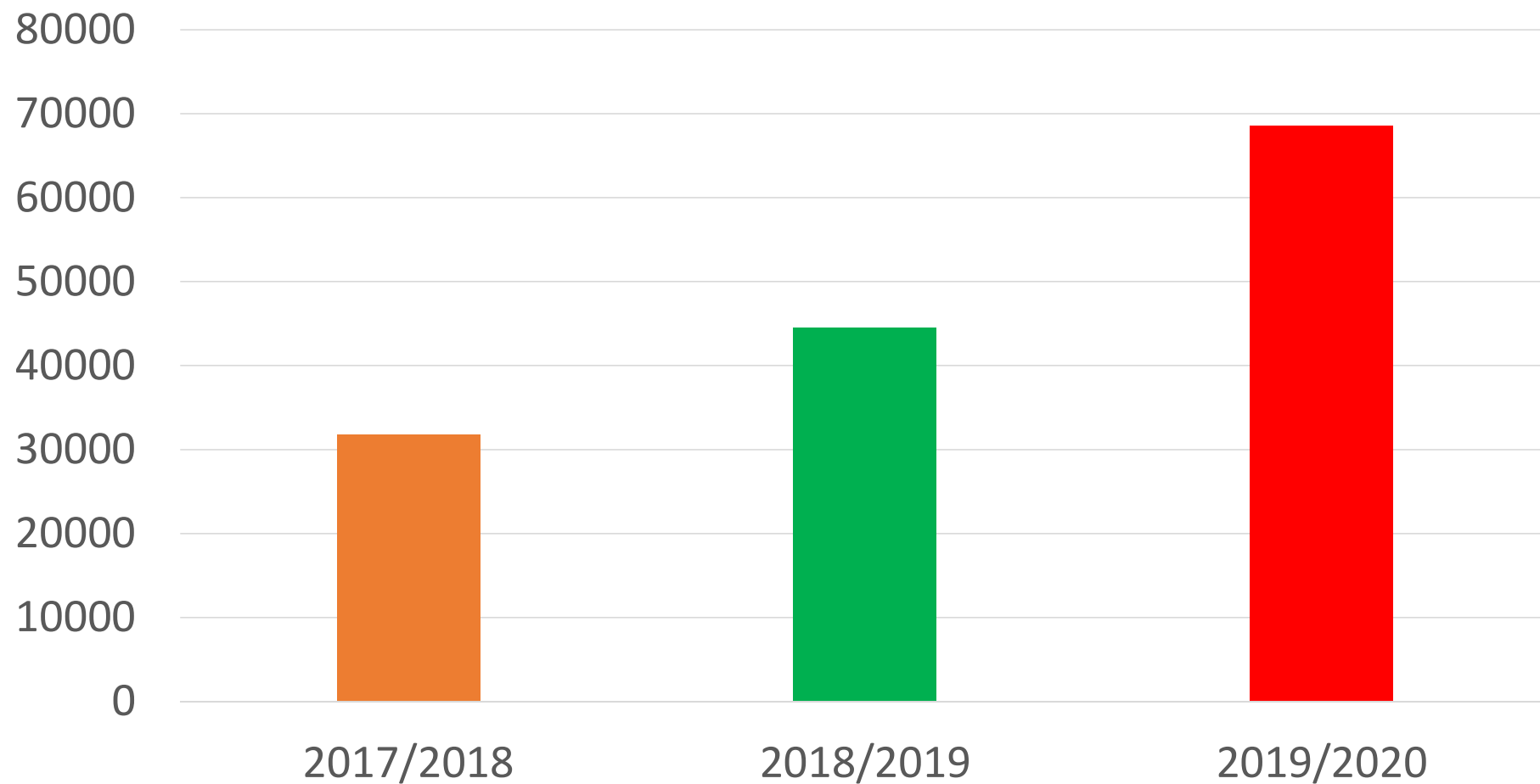
Liczba dzieci i uczniów (mln)

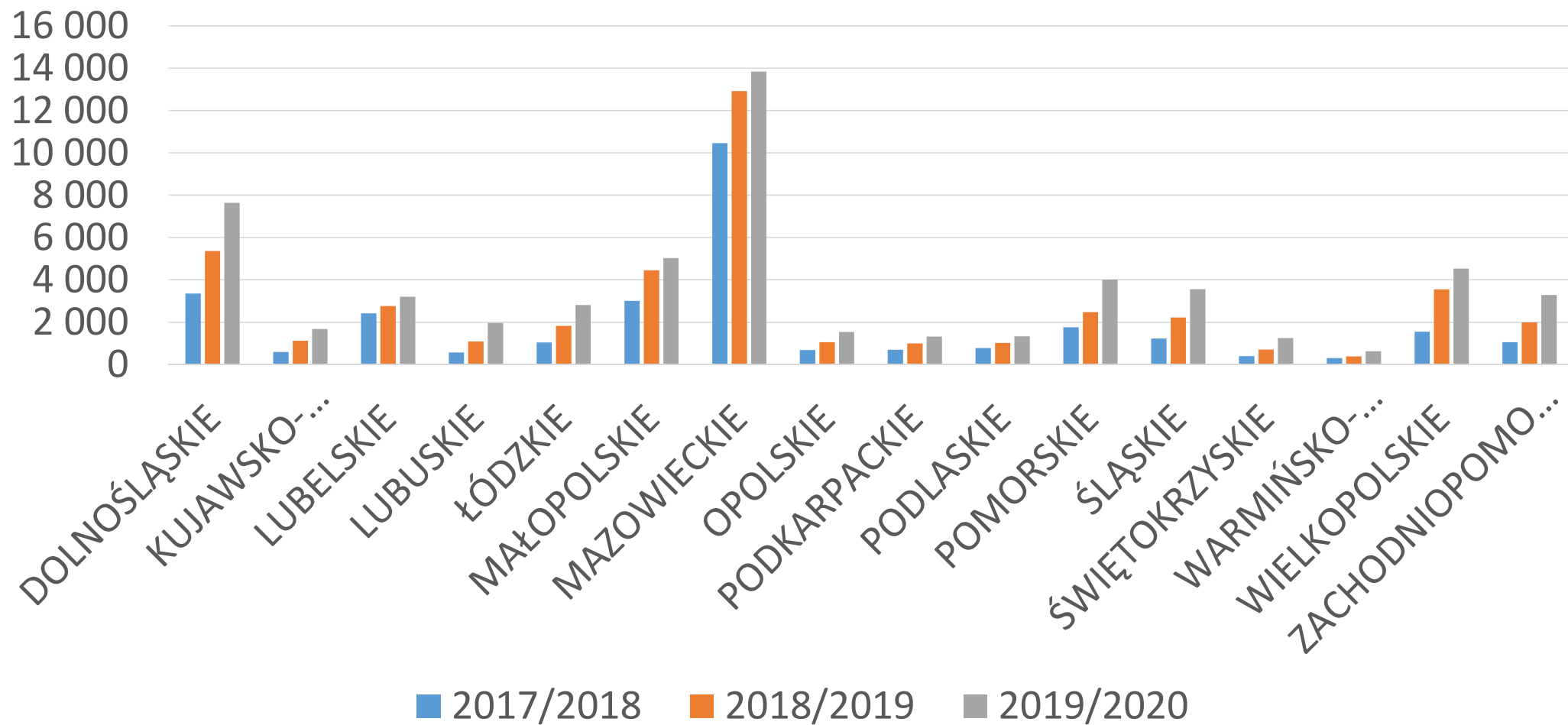
Odsetek uczniów obejmowanych pomocą psychologiczno-pedagogiczną

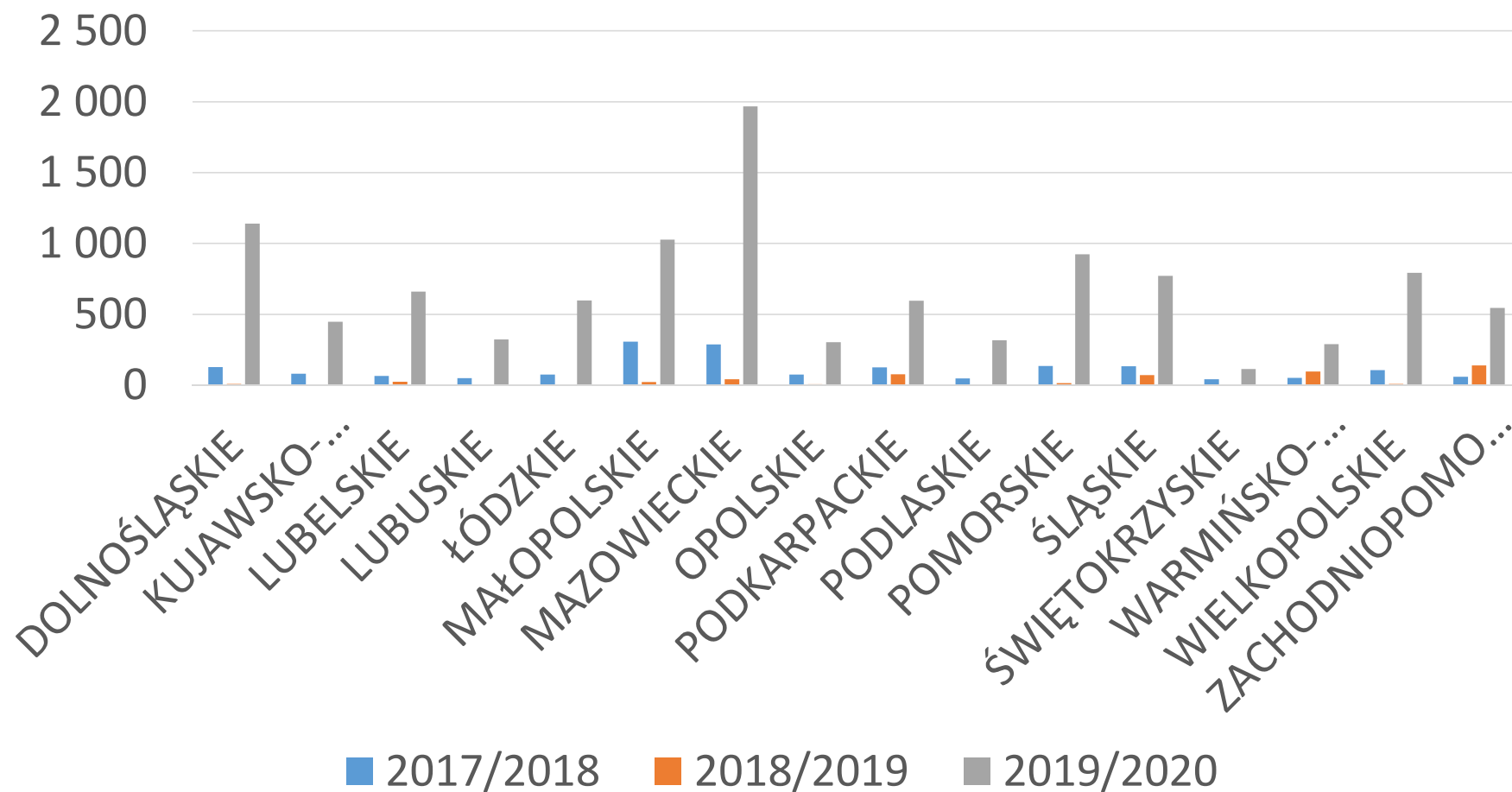
Uczniowie z doświadczeniem migracji

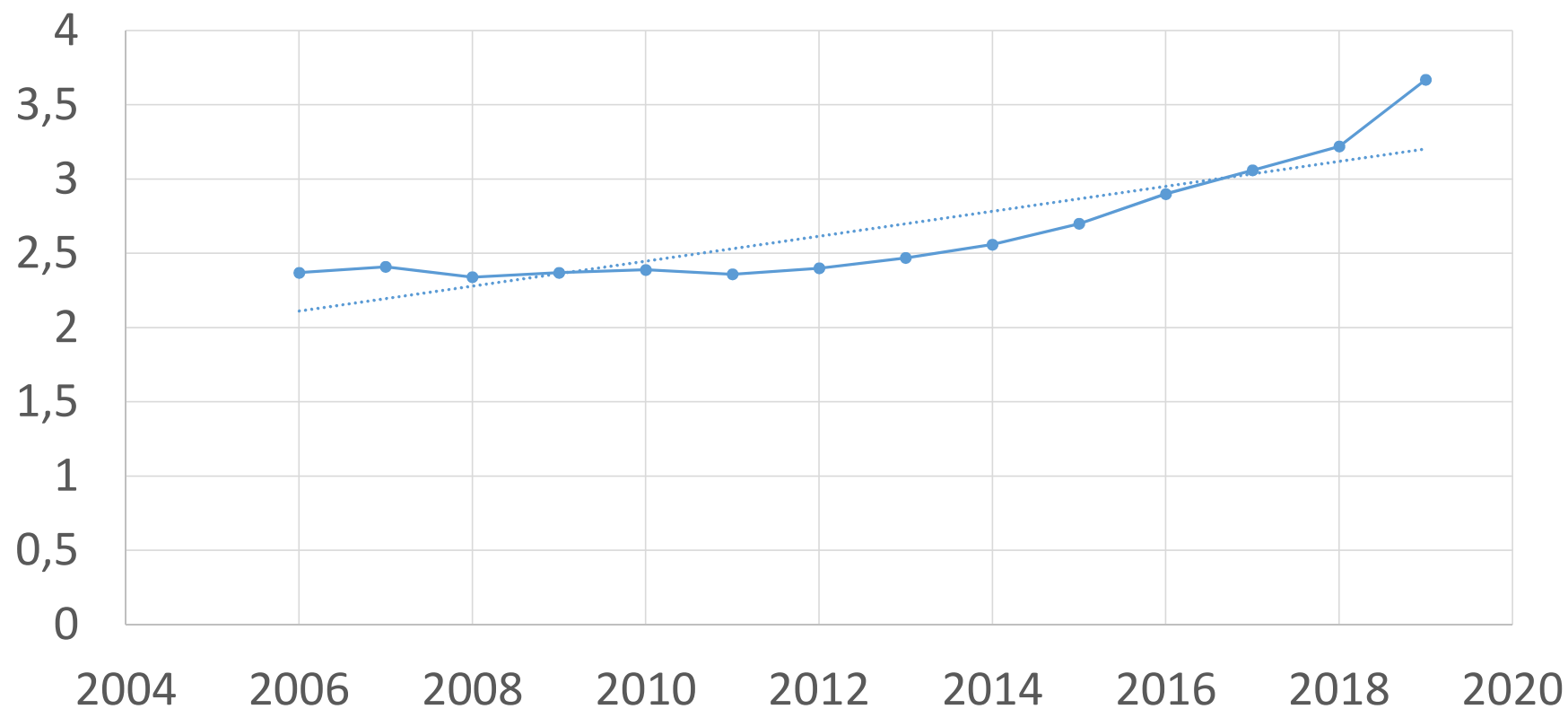
Liczba uczniów cudzoziemskich

Liczba uczniów będących obywatelami polskimi, korzystających z bezpłatnej nauki języka polskiego

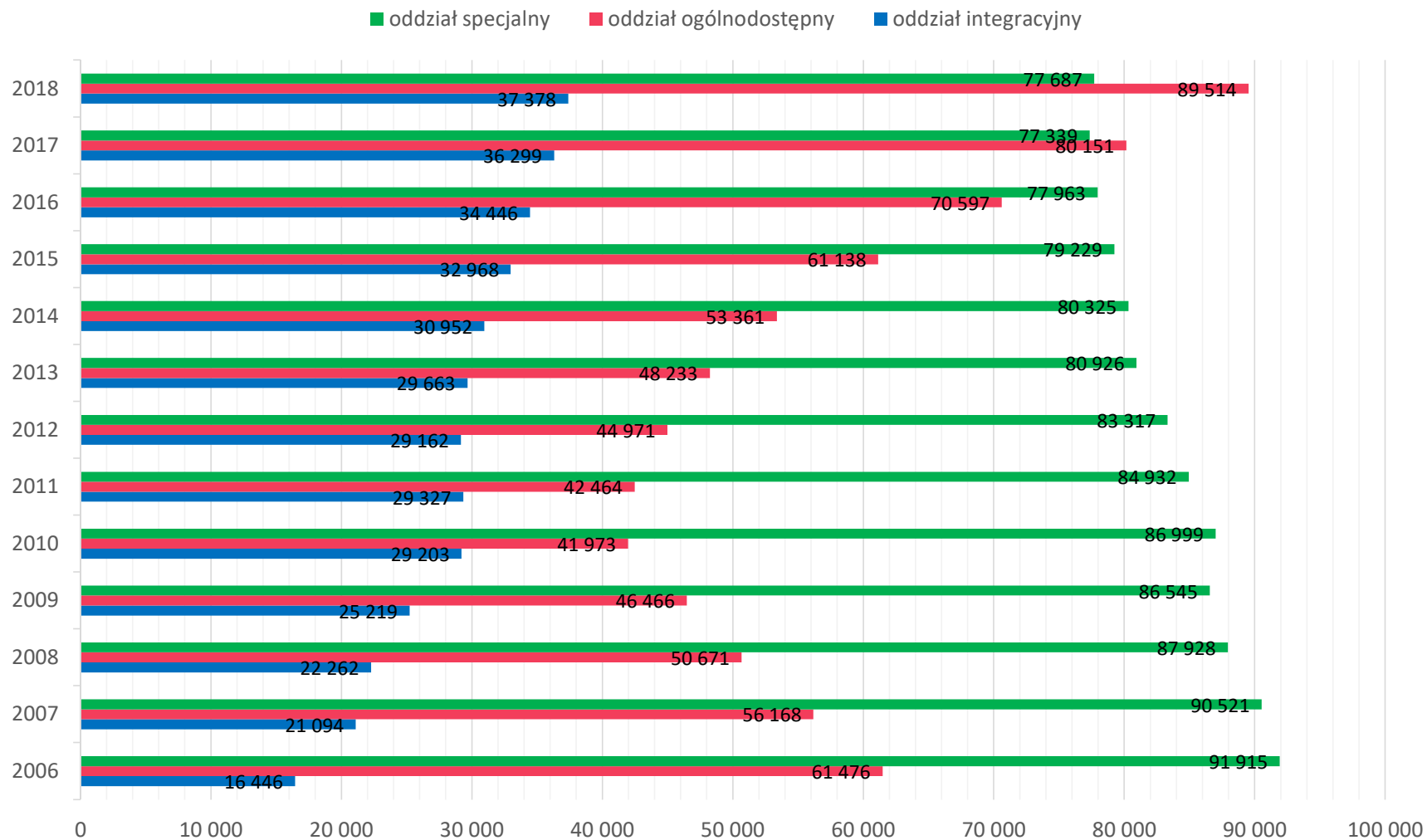

Procentowy udział uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego

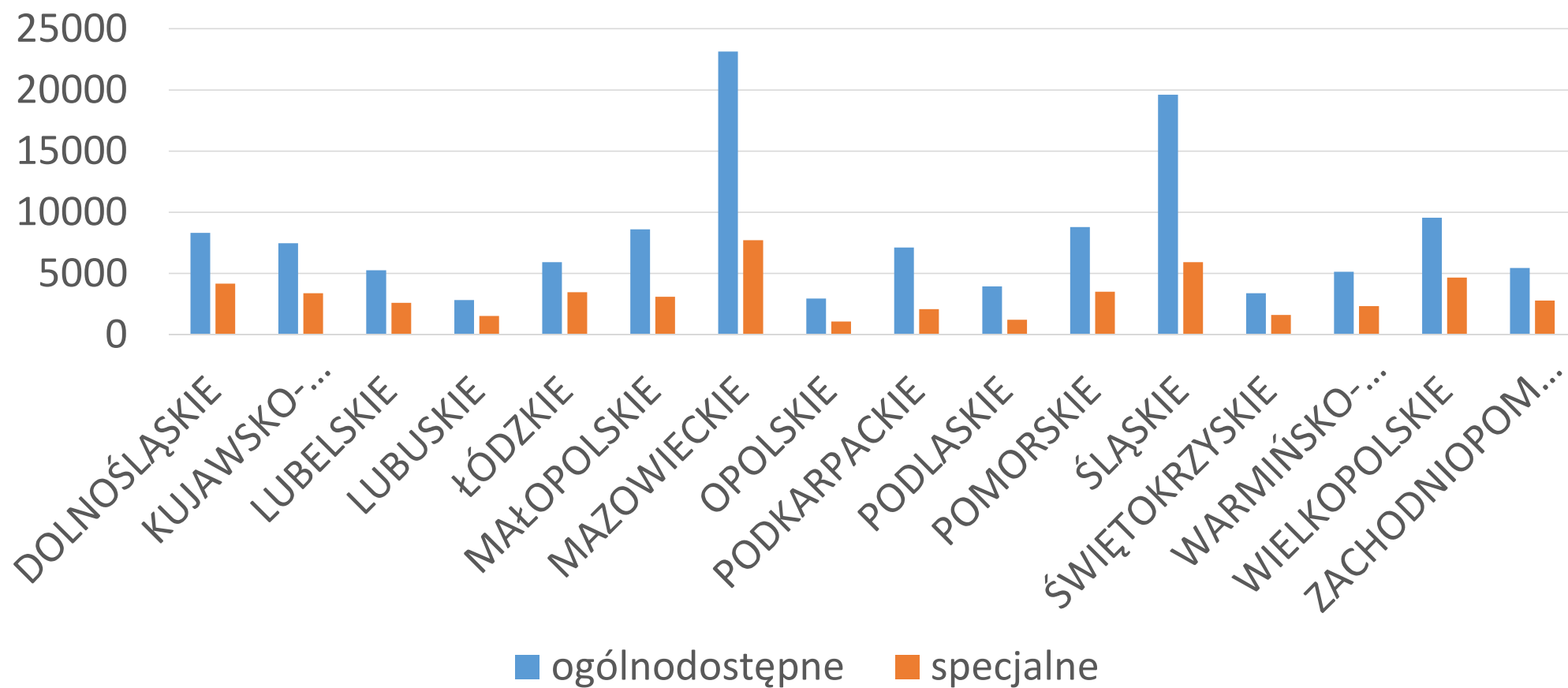

Liczba uczniów z orzeczeniami w oddziałach

Uczniowie z orzeczeniami wg rodzaju szkół w roku 2019/2020

Zróżnicowanie potrzeb uczniów w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych jest faktem

Nauczyciele nie czują się dobrze przygotowani do pracy z klasą zróżnicowaną

Tylko jedna trzecia polskich uczniów lubi szkołę i również mniej więcej tyle czuje się związanych ze szkołą, zwiększa się zjawisko zaburzeń zdrowia psychicznego i rośnie liczba samobójstw wśród dzieci i młodzieży

Rodzice zwracają się po opinię lub orzeczenie, by uzyskać wsparcie dla dziecka w szkole - co piąty trafia do poradni, rośnie liczba wydawanych dokumentów

Zobowiązania i cele strategiczne związane z edukacją włączającą

1. Konwencja o Prawach Dziecka
2. Konwencja o Prawach Osób Niepełnosprawnych (art. 24) - *Konkluzje Komitetu do spraw Osób Niepełnosprawnych ONZ z 29 października 2018 r.*
3. Europejski Filar Praw Socjalnych
4. Agenda Zrównoważonego Rozwoju 2030
5. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju
6. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego
7. Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego
8. Krajowy Program Reform Europa 2020
9. Program rządowy „Dostępność plus”
10. Zintegrowana Strategia Umiejętności.

Prace MEN nad podnoszeniem jakości edukacji włączającej

2015

Konsultacje społeczne

2016

Debaty oświatowe

Zespół ds. SPE

2017-2019

Zespół do spraw opracowania modelu kształcenia uczniów ze SPE

2018 -2021

Projekt *Wspieranie podnoszenia jakości edukacji w Polsce*

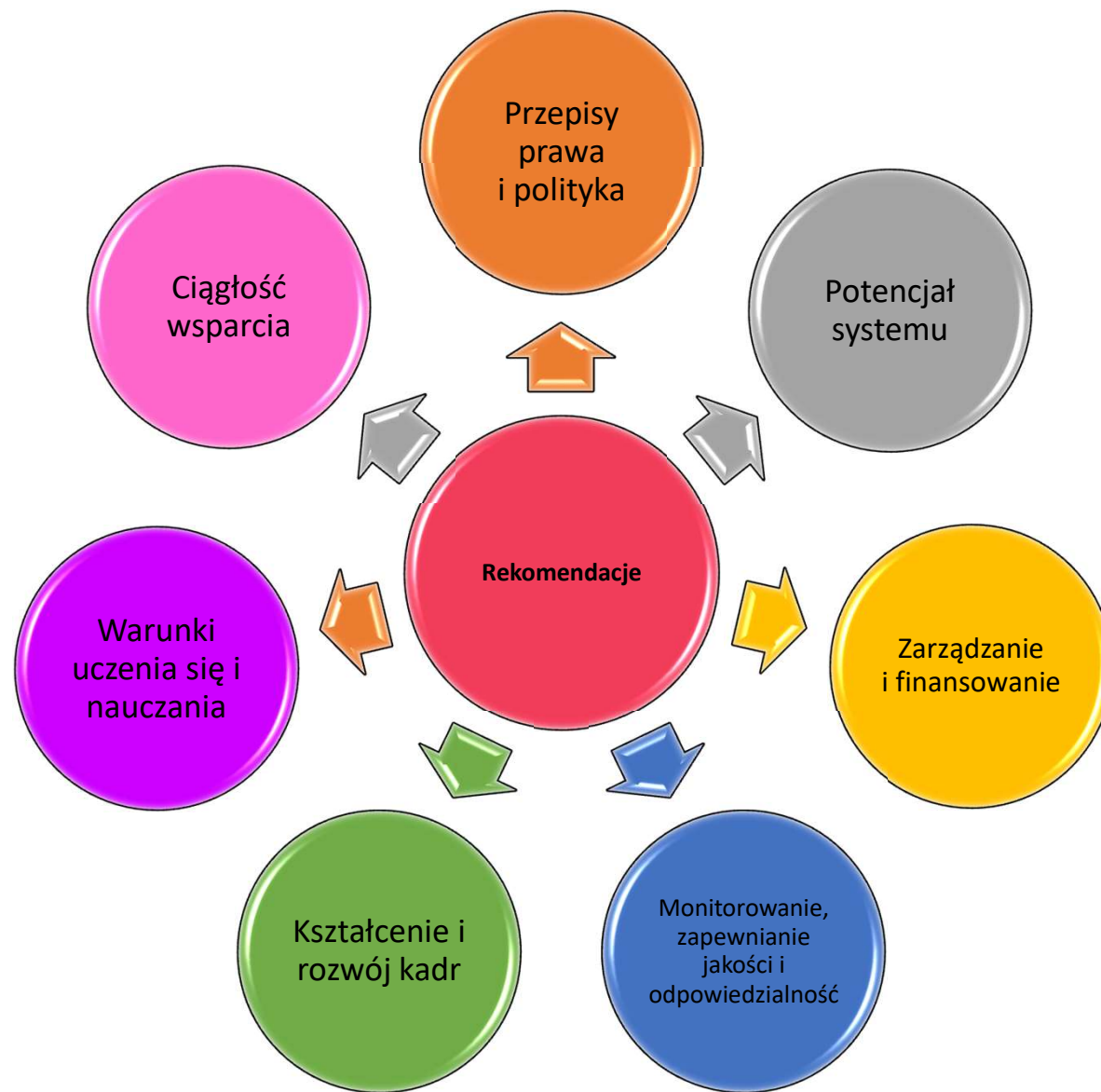
Wspieranie podnoszenia jakości edukacji włączającej w Polsce

1. Wniosek Ministra Edukacji Narodowej
2. Celem jest wsparcie MEN w procesie projektowania zmian służących podniesieniu jakości edukacji włączającej
3. Realizatorem wsparcia jest Europejska Agencja do spraw Specjalnych Potrzeb i Edukacji Włączającej
4. Dwa etapy projektu:
  - etap I: od czerwca 2018 r. do marca 2019 r.
  - etap II: od września 2019 r. do lutego 2021 r.

Działania w etapie I

- Analiza przepisów prawa i polityki oświatowej, sprawozdań, wniosków i rekomendacji
- Warsztaty z interesariuszami reprezentujemy różne środowiska: decydentowi, samorzady, nauczycieli i dyrektorów i specjalistów różnych rodzajów i typów przedszkoli, szkół i placówek, organizacji samorządowych, rodziców i uczniów – zebranie opinii i wniosków
- Konsultacje społeczne wstępnych rekomendacji – warsztaty i konsultacje on-line
- Współpraca z zespołem ekspertów MEN
- Współpraca z Portugalią, Norwegią i Estonią
- Wizyta studyjna w Portugalii
- Rekomendacje końcowe i działania priorytetowe
- Konferencja upowszechniająca rekomendacje oraz wytyczająca obszary dalszych prac – marzec 2019 r., KPRM

Rekomendacje PWRS

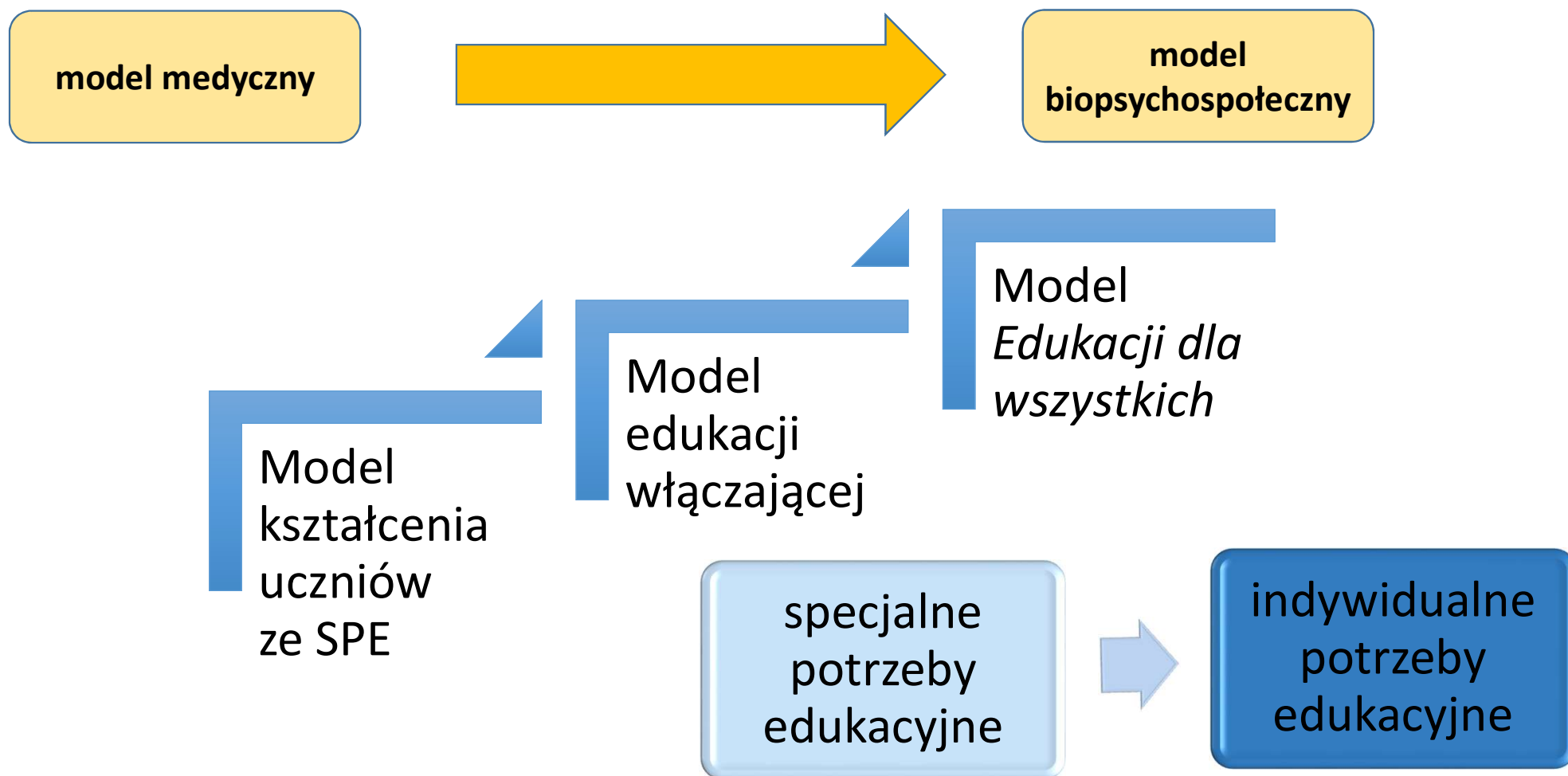

Działania priorytetowe (PWRS)

- 1. Kampania** na rzecz zwiększenia świadomości wszystkich zainteresowanych stron co do potrzeby zmiany sposobu myślenia o potrzebach edukacyjnych wszystkich uczniów - z modelu medycznego do modelu opartego na prawach uczniów.
- 2. Uzgodnienie standardów edukacji włączającej** w praktyce szkolnej z wykorzystaniem przykładów dobrych praktyk.
- 3. Zbudowanie bazy wiedzy** dotyczącej praktyki włączającej (skuteczne metody i formy pracy, strategie pedagogiczne, zasoby, programy doskonalenia zawodowego).
- 4. Projekty pilotażowe realizowane w szkołach** (współpraca, nowa rola szkół specjalnych, innowacyjne praktyki pedagogiczne).

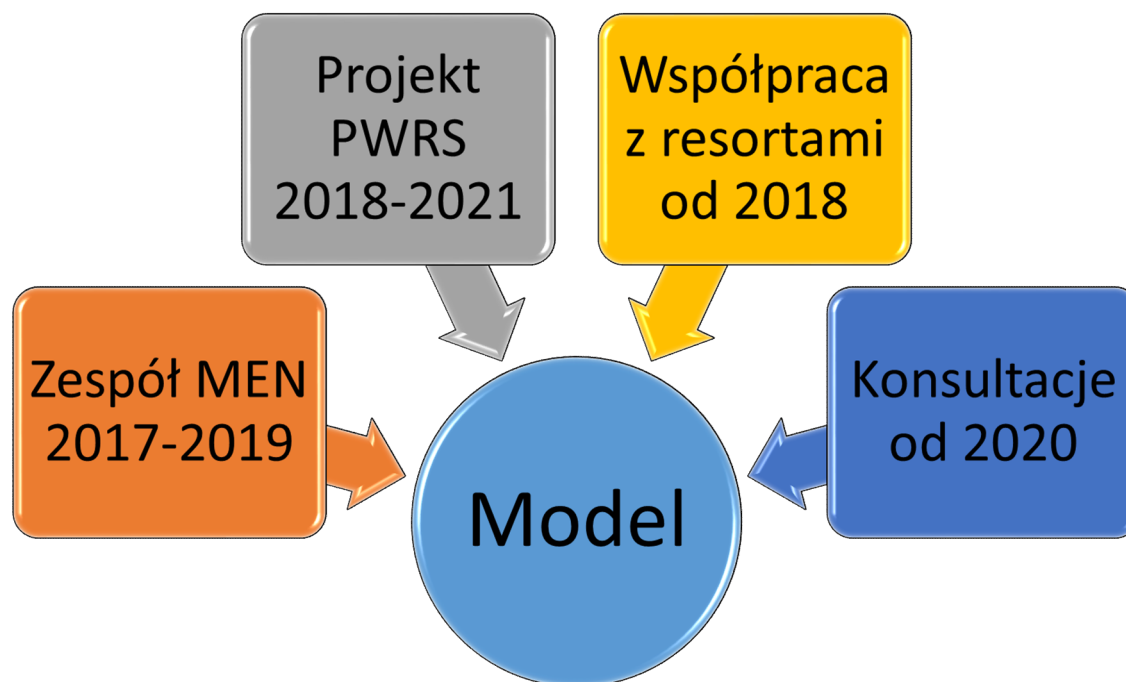
Wykorzystanie rekomendacji

Zmiana paradygmatu

Zakres prac

1. Ogólne założenia
2. Diagnoza funkcjonalna
3. Wczesne wspomaganie rozwoju dzieci i wychowanie przedszkolne
4. Potencjał przedszkola/szkoły i system wsparcia
5. Kształcenie ogólne
6. Kształcenie zawodowe i ustawiczne
7. Procesy przejścia
8. Przygotowanie kadr
9. Dane
10. Finansowanie

Ogólne założenia – kluczowe zmiany

- 1. Pozostawienie wszystkich obecnych form organizacji kształcenia, w tym integracyjnej i specjalnej**
- 2. Diagnoza funkcjonalna – „język potrzeb” zamiast „języka dysfunkcji”**
- 3. Promowanie uniwersalnego projektowania i nowoczesne metody nauczania oparte na dowodach**
- 4. Wczesne reagowanie i oddziaływania skierowane do środowiska**
- 5. Większa autonomia i zasoby skierowane do przedszkoli i szkół**
- 6. Nowe instrumenty wsparcia**
- 7. Efektywna formuła pracy, mniej biurokracji**
- 8. Rozwój kadr**
- 9. Kompleksowość, elastyczność i adaptowalność rozwiązań**
- 10. Synergia międzysektorowa**

Działania w etapie II

- Opracowanie - na podstawie rekomendacji końcowych - propozycji obszarów, które zostaną objęte projektem założeń zmian legislacyjnych
- Spotkanie konsultacyjne z przedstawicielami instytucji centralnych – pracownicy ministerstw: MEN, MRPiPS, MZ, MS, MNiSW, MliR, RPD
- Spotkanie konsultacyjne z zespołem ekspertów MEN
- Konsultacje wstępnego projektu założeń zmian legislacyjnych w regionach: luty 2020 r. (Lublin, Kraków, Katowice), marzec 2020 r. (Wrocław, Poznań, Gdańsk), kwiecień 2020 r. (Warszawa)
- Współpraca z Wielką Brytanią (Anglią), Szwecją i Islandią
- Projekt założeń zmian legislacyjnych
- Opracowanie założeń projektów pilotażowo-wdrożeniowych

Projekty finansowane z EFS i budżetu MEN i ORE

Uruchomione

- Szkoły ćwiczeń
- Pilotaż Centrów Wsparcia
- Pilotaż usług asystenta ucznia
- Narzędzia diagnostyczne
- Model szkolenia i doradztwa
- Opracowanie standardów WWR
- Standardy dostępnej szkoły
- Cykliczne konferencje

Zaplanowane

- Szkolenia kadr i materiały metodyczne
- E-materiały - uniwersalne projektowanie
- Adaptacje e-podręczników
- Pilotaż standardów WWR
- Platforma informatyczna wspierająca proces edukacyjno-specjalistyczny
- Opracowanie modelu superwizji
- Pilotaż wsparcia w procesie tranzycji na rynek pracy
- Przegląd podstaw programowych i narzędzia wspierające ich realizację

**Łączna
wartość:
ok. 316 mln zł**